

Registratie en gebruik van diergeneesmiddelen is in België een heet hangijzer. De Belgische dierenarts Jozef Wullepit en zijn Nederlandse collega Wiel van den Ekker spreken over het nut van een goede registratie en gericht gebruik.

De registratie van het geneesmiddelengebruik en van de aanwezige geneesmiddelen op rundveehouderijbedrijven in België is opnieuw aan veranderingen onderhevig. De overheid werkt aan nieuwe wetgeving om daarmee aan de Europese richtlijnen te voldoen. Door de federale verkiezingen zijn de hervormingsplannen voor registratie van diergeneesmiddelen 120 dagen opgeschort. In september zal de overheid opnieuw stappen ondernemen om wijzigingen door te voeren. 'Belgische veehouders protesteren tegen, wat zij noemen, te veel registratie aangaande geneesmiddelen. Zij zien het nut niet in van een wekelijks, eventueel dagelijkse registratie van het eigen gebruik van elk geneesmiddel op hun bedrijf, terwijl het dier waarschijnlijk pas na jaren het bedrijf verlaat', vertelt dierenarts Jozef Wullepit, werkzaam bij Dierengezondheidszorg (DGZ) Vlaanderen. 'Voor deze dieren is registratie vanaf de geboorte niet nodig voor de volksgezondheid volgens de veehouders. Er moet namelijk ook een register op het bedrijf worden bijgehouden van alle door de dierenartsen toegediende en verschaft geneesmiddelen. Voor een goede bedrijfsbegeleiding zou dit inkomend register even goed kunnen werken.' De verwachting is dat Belgische veehouders vanaf september twee maanden voor slachten een dagelijkse registratie moeten voeren voor geneesmiddelengebruik. Wiel van den Ekker, praktiserend dierenarts en tevens voorzitter van de Groep Geneeskunde van het Rund bij de KNMvD (Koninklijke Nederlandse Maatschappij

voor Diergeneeskunde), reageert verrast op deze ontwikkeling: 'Voor vleesvee kan ik me zoiets voorstellen, maar bij melkkoepen weet je toch nooit wanneer ze het bedrijf verlaten. Als een dier weggaat voor een noodslachting, moet een veehouder dan van twee maanden daarvoor alles zien te achterhalen?' Wullepit geeft aan dat wanneer de overheid voor deze wijze van registreren kiest, ze voor bepaalde diercategorieën afwijkende reglementen moet instellen. 'Ik denk dat het voor melkvee gezien de melkleveringen een dagelijkse registratie zal worden.'

Vrije voorraad beperkt

Alhoewel de huidige situatie in België het moeilijk maakt een rechte vergelijking tussen Nederlands en Belgisch medicijngebruik te maken, blijkt uit het gesprek tussen Wullepit en Van den Ekker dat er genoeg verschillen zijn. Vooral de voorraad die een veehouder op zijn bedrijf mag hebben, verschilt tussen de twee landen. Van den Ekker: 'In Nederland is elke veehouder vrij om een voorraad aan te leggen. Het gebruik van de diergeneesmiddelen moet overeenkomen met de rekeningen van de dierenarts. De veehouder moet dan zelf registreren waar hij de geneesmiddelen laat en de houdbaarheid nagaan. KKM-medewerkers controleren deze werkwijze.'

Voor de Belgische veehouders geldt dat ze geen geneesmiddelen op het bedrijf mogen hebben, tenzij ze een contract van diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding met een veearts hebben gesloten. Melkveehouders kunnen amper zonder een

Wiel van den Ekker: 'Het gebruik kan niet altijd minder, wel bewuster'

dergelijk contract aangezien ze anders nog geen mastitis-injector op het bedrijf mogen hebben. Wullepit: 'Is er een contract afgesloten dan mogen er geneesmiddelen voor twee maanden op het bedrijf aanwezig zijn. In de praktijk houdt dit in dat de veearts een inschatting maakt van de medicijnen die de veehouder de komende twee maanden nodig zal hebben. Daarna komt hij opnieuw langs om de gezondheidsstatus van de dieren te onderzoeken en de resterende voorraad geneesmiddelen te controleren en eventueel aan te vullen.'

Sinds 1 mei 2003 moet de dierenarts in België aan het einde van een bedrijfsbezoek een bon invullen met daarop de middelen die hij op het bedrijf achterlaat. De toegediende middelen schrijft hij op hetzelfde formulier. Zowel voor de toegediende als voor de verschaft geneesmiddelen moet hij daarbij de ID-code van het dier of de groep, de vastgestelde aandoe-

ning, de geldende wachttijd en de hoeveelheid van het middel die gebruikt is invullen. Toedieningen door de veehouder op eigen initiatief van geneesmiddelen uit zijn voorraad blijven altijd verboden. DGZ Vlaanderen levert de standaardformulieren voor deze registratie. Bij ingang van de eerder genoemde 120-dagenperiode heeft DGZ opdracht gekregen de distributie van deze formulieren tijdelijk stil te leggen. 'Officieel hoeft de dierenarts deze bonnen nu niet in te vullen. Vanuit DGZ Vlaanderen raden we aan de bonnen wel te gebruiken, zodat veehouder en veearts het medicijngebruik kunnen controleren', zegt Wullepit.

Afwijkende wachttijd

'Ik denk dat in België de registratie voor vleesvee beter geregeld is dan in Nederland. Voor melkvee geldt dit volgens mij andersom', stelt Van den Ekker. 'KKM controleert intensief, daarnaast heeft de vleeskalvesector de SKV die eisen stelt aan gebruik en registratie van medicijnen. Bij zoogkoeien komen steeds meer ketens die voorwaarden stellen aan de productie, maar deze groep registreert relatief min-

der.' Wullepit reageert instemmend: 'De vraag vanuit de markt naar gecontroleerde producten lijkt in Nederland sterker ontwikkeld dan in België. Wij hebben nog te veel sturing vanuit de overheid nodig.'

Veehouders bewust maken van het nut van registratie is volgens de gesprekspartners vooral door bedrijfsbegeleiding te realiseren.

Wat in beide buurlanden nog wel voorkomt is het gebruik van medicijnen waarvan de houdbaarheidsdatum is verstreken. 'Veehouders hebben voor de medicijnen betaald en willen ze dan ook kunnen gebruiken. Het risico hierbij is dat de wachttijd af kan wijken en dat de werking anders kan zijn dan verwacht. Meestal gaat het om een zwakkere werking, maar soms zelfs een sterkere werking door indroging van het product', vertelt Van den Ekker. In België kunnen veehouders een zelfgeschreven verklaring meegeven aan een dier dat het bedrijf verlaat voordat de wachttijd is verstreken. Stel dat na slachting van het dier residuen aangetroffen worden, dan heeft de veehouder door zijn verklaring geen schuld. Zonder aanvullende verklaring krijgt de veehouder een

Jozef Wullepit: 'We hebben nog te veel sturing vanuit de overheid nodig'

aantekening op het R-statuut (residuenstatuut). Na de eerste overtreding controleert de slachterij acht weken lang ieder dier of minstens tien procent bij levering van een groep dieren van het betreffende bedrijf.

Nederland en België hebben als duidelijke overeenkomst dat bij het gebruik van geneesmiddelen de nadruk ligt op eventuele residuen. Het buurland Duitsland richt zich meer op de resistentie die bepaalde middelen kunnen veroorzaken. 'Multiresistentie is wel degelijk een probleem, vooral voor de volksgezondheid', zegt Van den Ekker. 'Veeartsen hebben meer verstand van resistentie dan veehouders. Ook daarom is het belangrijk dat veehouder en veearts samen kijken naar de toepassing van geneesmiddelen op een bedrijf. Het gebruik kan niet altijd minder, maar wel bewuster.'

Christel van Raay

Wiel van den Ekker: 'Nederland registreert beter voor melkvee, België voor vleesvee'

Bewust gebruik geneesmiddelen